

**УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ МИХАЙЛА ДРАГОМАНОВА**

Навчально-науковий інститут філософії та освітньої політики

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 55

Збірник статей з актуальних наукових проблем

**До 190-річчя Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова**

**До 20-річчя Навчально-наукового інституту
філософії та освітньої політики**

2025

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431
Г94

*Рекомендовано до друку Вченою радою
Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики
Українського державного університету імені Михайла Драгоманова
(протокол № 7 від 26 лютого 2025 р.)*

Редакційна колегія:

Бондаренко В.Д., доктор філософських наук, професор, завідувач богослов'я та релігієзнавства Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Глушко Т.П., доктор філософських наук, професор кафедри філософії Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, заступник директора з наукової роботи та міжнародних зв'язків

Гончаренко К.С., кандидат філософських наук, доцент, в.о. завідувача кафедри філософії Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Мелешенко Т.В., кандидат історичних наук, професор, декан історичного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Корицький Я.Б., голова Наукового товариства студентів та аспірантів Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, аспірант I року навчання

Осадча Л.В., кандидат філософських наук, професор, професор кафедри філософської антропології, філософії культури та культурології Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Саган О.П., завідувач відділенням релігієзнавства Інституту філософії імені Г.С. Сковороди НАН України, доктор філософських наук, професор

Потильчак О.В., доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри джерелознавства та спеціальних історичних дисциплін історичного факультету Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Целковський Г.А., кандидат філософських наук, доцент кафедри богослов'я та релігієзнавства Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Черний Л.В., кандидат історичних наук, доцент, завідувач кафедри соціології та публічних комунікацій *факультету соціології та соціальної політики* Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Stepaniuk Joanna, Doktor nauk społecznych, Państwowa Uczelnia im. Stefana Batorego w Skierniewicach, Uniwersytet Warszawski

У збірнику подано наукові статті за матеріалами II Міжнародної науково-практичної конференції «Наука та суспільство: міждисциплінарні підходи та новітні дослідження» (31 січня 2025 р.), яка відбулась з використанням сервіса відеоконференцій Google Meet.

У працях вчених з України та Польщі висвітлено актуальні теоретичні та прикладні проблеми психології, філософії, культурології, історії, педагогіки, а також представлено міждисциплінарні пошуки та здобутки.

Упорядники:

Русаків С.С., директор Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики, кандидат філософських наук, доцент, професор кафедри філософської антропології, філософії культури та культурології Навчально-наукового інституту філософії та освітньої політики Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

Можгін Віктор, міжакадемієцькі кандидатські культурологічні студії, Факультет міжнародних і політичних досліджень, Ягеллонський університет в Кракові

Карпенко О.А., студентка III курсу Українського державного університету імені Михайла Драгоманова

За точність викладених фактів та коректність цитування відповідальність несе автор

Гуманітарний корпус: [збірник наукових статей з актуальних проблем філософії, культурології, психології, педагогіки та історії] – Випуск 55. – Київ : ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2025. – 136 с.

УДК 159.9+1+37+93](063)
ББК 88я431+87я431+74я431+63я431
ISBN

© Автори статей, 2025

© Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2025

© Видавництво ТОВ «НВП Інтерсервіс», 2025

DRAHOMANOV UKRAINIAN STATE UNIVERSITY
Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy

HUMANISTIC CORPUS

Issue 55

Collection of articles on scientific contemporary problems

**To the 190th Anniversary of the Ukrainian State University
named after Mykhailo Drahomanov**

**To the 20th anniversary of the Educational and Research Institute
of Philosophy and Educational Policy**

2025

Members of Scientific Board:

Bondarenko V.D., Doctor of Sciences in Philosophy, Professor, Head of Theology and Religious Studies of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy of Drahomanov Ukrainian State University

Hlushko T.P., Doctor of Sciences in Philosophy, Professor of the Department of Philosophy of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy of the Drahomanov Ukrainian State University, Deputy Director for Scientific Work and International Relations

Honcharenko K.S., PhD in Philosophy, Associate Professor, Acting Head of the Philosophy Department of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy of Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University

Meleshchenko T.V., PhD in History, Professor, Dean of the Faculty of History of Drahomanov Ukrainian State University

Korytskyi Ya.B., Head of the Scientific Society of Students and Postgraduates of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy of Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University, 1st year postgraduate student

Osadcha L.V., PhD in Philosophy, Professor of the Department of Philosophical Anthropology, Philosophy of Culture and Cultural Studies of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy of Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University

Sagan O.P., Head of the Department of Religious Studies at the H.S. Skovoroda Institute of Philosophy of the National Academy of Sciences of Ukraine, Doctor of Philosophy, Professor

Potylchak O.V., Doctor of Sciences in History, Professor, Head of the Department of Source Studies and Special Historical Disciplines of the Faculty of History of Drahomanov Ukrainian State University

Tselkovsky G.A., PhD in Philosophy, Associate Professor of the Department of Theology and Religious Studies of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy of Mykhailo Drahomanov Ukrainian State University

Cherni L.V., PhD in History, Associate Professor, Head of the Department of Sociology and Public Communications at Drahomanov Ukrainian State University

Stepaniuk Joanna, Doctor of Social Sciences, State University of Stefan Batory in Skierniewice, University of Warsaw

The collection presents scientific articles based on the materials of the II International Scientific and Practical Conference "Science and Society: Interdisciplinary Approaches and the Latest Research" (January 31, 2025), which was held using the Google Meet video conferencing service.

Works by undergraduate, postgraduate and young scientists from Ukraine and Poland address contemporary theoretical and applied problems of psychology, philosophy, cultural studies, history and pedagogy, and present interdisciplinary research and findings.

Compiled by:

Rusakov Serhii, Director of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy, PhD in Philosophy, Professor of the Department of Philosophical Anthropology, Philosophy of Culture and Cultural Studies of the Educational and Scientific Institute of Philosophy and Educational Policy of Drahomanov Ukrainian State University

Możgin Wiktor, mgr, Faculty of Cultural Studies Doctoral Studies, Faculty of International and Political Studies of the Jagiellonian University in Krakow

Karpenko O.A., student III roku Uniwersytetu Państwowego im. Mychajły Drahomanowa

The author is responsible for the accuracy of the facts and correctness of citation.

Humanistic Corpus: [collection of scientific articles on contemporary problems of philosophy, cultural studies, psychology, pedagogy and history] – Issue 55-. – Kyiv: NVP Interservice Publishing House, 2025. – 136 p.
ISBN

ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ГОЛОСОВИХ ІНТЕРФЕЙСІВ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Романюк Олександр Никифорович
Професор кафедри програмного забезпечення ВНТУ

Снігур Анатолій Васильович
Доцент кафедри обчислювальної техніки ВНТУ

Величко Ніна Петрівна
Директор ліцею №1 м. Немирова ім. М.Д. Леонтовича

Інтерактивні голосові інтерфейси (ІГІ) [1-4] в навчальному процесі стають важливим елементом сучасної освіти, забезпечуючи новий рівень взаємодії між студентами та навчальними матеріалами.

ІГІ мають здатність розпізнавати голосові команди користувачів. Це забезпечується за допомогою технологій автоматичного розпізнавання мови, які перетворюють звукові хвилі в текст. Після того, як мова перетворена на текст, система аналізує запити. Це включає семантичний аналіз, визначення намірів та визначення сутностей. Після обробки запиту система генерує відповідь, яку перетворюють на мову за допомогою технологій синтезу мови. Це дозволяє користувачам отримувати зрозумілі і природні відповіді. Для підвищення точності відповідей ІГІ повинні розуміти контекст запитів. Це може включати історію розмови, особисту інформацію користувача та загальні дані, що впливають на взаємодію. Системи повинні вміти керувати ходом діалогу, розуміючи, коли необхідно задати уточнююче питання, коли переадресувати запит до іншої системи або коли закінчити розмову.

ІГІ дозволяють не лише автоматизувати процеси навчання, але й значно покращити доступність інформації для різних категорій користувачів, зокрема для осіб з обмеженими можливостями. Використання голосових інтерфейсів у навчанні дозволяє здійснювати інтерактивне навчання в режимі реального часу, надаючи студентам можливість взаємодіяти з навчальними платформами за допомогою голосових команд.

Інтерактивні голосові технології мають широкий спектр застосувань у навчальному процесі: від голосових помічників до складних навчальних платформ, що дозволяють вести діалоги з студентами, надаючи їм зворотний зв'язок та інструкції. Наприклад, голосові інтерфейси можуть бути інтегровані в електронні підручники, що дозволяє студентам отримувати відповіді на запитання без необхідності використовувати клавіатуру чи мишу. Це особливо корисно для дітей або осіб з фізичними обмеженнями/Завдяки розвитку технологій машинного навчання та обробки природної мови, голосові інтерфейси здатні розпізнавати не лише чітко сформульовані команди, але й реагувати на розмови з елементами запитів або уточнень.

Така інтерактивність дозволяє створювати персоналізовані навчальні середовища, що підвищує ефективність засвоєння матеріалу.

Крім того, інтеграція голосових інтерфейсів може сприяти розвитку мовних навичок студентів, а також розширювати можливості дистанційного навчання. Студенти можуть спілкуватися з навчальними системами незалежно від місця знаходження, що особливо актуально в умовах постійно змінюваних освітніх реалій.

Віртуальні асистенти, як-от Google Assistant чи Amazon Alexa, можуть бути використані в навчальних закладах для надання миттєвих відповідей на питання студентів. Наприклад, студент може запитати про терміни заліків або отримати пояснення складних термінів чи концепцій з предмету. Ці помічники можуть навіть допомогти з організацією часу, нагадуючи про дедлайни.

Вони можуть бути корисними для студентів з обмеженими можливостями, наприклад, для людей з порушеннями зору або моторики. Голосовий інтерфейс може допомогти у навігації по цифрових матеріалах, читанні текстів або доступі до онлайн-лекцій.

Навчальні програми з голосовим керуванням використовують технології розпізнавання мови для полегшення взаємодії з користувачами. Вони можуть бути дуже корисними для вивчення мов, а також для покращення навичок в інших сферах знань. Ось кілька прикладів таких програм.

Duolingo – це популярна програма для вивчення іноземних мов, яка інтегрує голосове керування для навчання правильній вимові. Студенти можуть виконувати вправи, повторюючи фрази, а програма дає зворотній зв'язок на основі їхньої вимови. Це допомагає користувачам покращувати вимову та слухову сприйнятливість. Після виконання вправи студент вимовляє слова або фрази, а система аналізує вимову, порівнюючи її з правильною. При цьому програма може коригувати помилки та давати поради для вдосконалення.

Ця програма Rosetta Stone також орієнтована на вивчення іноземних мов і має інтерактивні голосові вправи для покращення вимови. Вона використовує технологію розпізнавання мови для надання зворотного зв'язку, дозволяючи користувачам виправляти свою вимову в режимі реального часу. Користувач вимовляє слова або фрази, а програма дає оцінку їхній точності. Використовуються спеціальні вправи для тренування слуху та вимови в контексті реальних ситуацій.

Програма Google Assistant може бути інтегрована з навчальними програмами або використовуватися окремо для організації навчального процесу. За допомогою голосових команд можна ставити запитання, отримувати відповіді на навчальні питання або отримувати нагадування про важливі події, наприклад, дедлайни чи заняття. Студенти можуть задавати питання щодо різних тем, і Google Assistant надасть корисну інформацію або зможе допомогти із організацією часу.

Ця програма Speechling допомагає учням вивчати іноземні мови через тренування вимови. Програма має голосовий тренажер, який дає зворотний

зв'язок за вимовою учня, а також пропонує записані аудіо від носіїв мови.

Студенти повторюють фрази і записують їх через мікрофон. Програма порівнює їхню вимову з ідеальною вимовою і дає зворотний зв'язок.

Воху є інструментом для вивчення мов, з акцентом на інтерактивність і голосове керування. Програма використовує реальні ситуації та контекст для навчання, дозволяючи студентам покращити вимову, слухову сприйнятливості і розмовні навички. Студенти можуть слухати та повторювати фрази в реальному часі, а система визначає, наскільки точно вони вимовляють слова.

Ці програми з голосовим керуванням не тільки допомагають студентам покращувати навички вимови, але й стимулюють інтерактивний підхід до навчання, що робить процес більш захоплюючим і персоналізованим.

При використанні ПІ треба забезпечити захист персональних даних студентів, оскільки голосові інтерфейси можуть записувати приватну інформацію, яку потрібно належним чином захищати.

Таким чином, ПІ створюють більш природне і інтерактивне середовище для навчання, що дозволяє студентам отримувати більш персоналізовану і ефективну освіту.

Список використаних джерел

1. Magic EdTech. «The Promise and Power of Voice-Driven Teaching Assistants.» Magic EdTech, 9 жовтня 2023. URL: <https://www.magicedtech.com/blogs/the-promise-and-power-of-voice-driven-teaching-assistants/>
2. Голдштейн, Б. Голосові інтерфейси: від теорії до практики. Київ: Техніка. 2019. 320 с.
3. Мельник, О.В. Штучний інтелект у взаємодії з людиною: голосові системи. Львів: Літера. 2021. 210 с.
4. Сірик, З.П. Голосові асистенти і машинне навчання. Одеса: Астропринт. 2018. 278 с..

ЗМІСТ

ФІЛОСОФІЯ PHILOSOPHY

ПИТАННЯ ФОРМУВАННЯ ГУМАНІТАРНОГО МИСЛЕННЯ В ПРОЦЕСІ ПРОФІЛЬНОГО НАВЧАННЯ В ЗВО

Васюк Ірина Василівна5

АНТРОПОЦЕНТРИЗМ І МАШИННЕ НАВЧАННЯ: ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ

Глушаєв Денис Ярославович8

КЛІКБЕЙТ У ЗМІ: МІЖ УВАГОЮ ЧИТАЧІВ ТА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ АВТОРІВ

Кузнецов Вадим Сергійович 11

ФІЛОСОФСЬКІ АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОБЛЕМ

Шагун Євгенія Максимівна14

КУЛЬТУРОЛОГІЯ CULTUROLOGY

РЕПРЕЗЕНТАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ПРИМІТИВНОГО МИСТЕЦТА

Зінченко Олександр Володимирович 18

DILEMMAS OF INTERCULTURAL INTERACTION IN THE CONTEXT OF THE TRANSFORMATION OF ASSYRIAN IDENTITY

Krawiec Grzegorz, Rucki Mirosław, Abdalla Michael21

ЕСТЕТИКО-ХУДОЖНЯ ТРАДИЦІЯ СТАРОДАВНЬОГО КИТАЮ

Кратюк Юлія Василівна25

СЕКСУАЛЬНІСТЬ ТА САМООЦІНКА: ДВОСТОРОННІЙ ВПЛИВ

Малигін Олександр Павлович28

УКРАЇНСЬКЕ НАРОДНЕ ПРИМІТИВНЕ МИСТЕЦТВО В УМОВАХ ВІЙНИ

Мартинюк Аліна Михайлівна30

ІСТОРІЯ HISTORY

ПРОСВІТНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ ІСМАЇЛА ГАСПРИНСЬКОГО

Горохова Галина Іванівна33

ZBORY EWANGELICKIE I ICH AUDYTORZY W RZECZPOSPOLITEJ W XVI WIEKU

Piotrowski Jarosław36

ЗНАЧЕННЯ ІСТОРІЇ МЕДИЦИНИ ДЛЯ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Ступак Федір Якович45

**ПСИХОЛОГІЯ
PSYCHOLOGY**

**РОЛЬ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ У ПСИХОЛОГІЧНІЙ РЕАБІЛІТАЦІЇ ДІТЕЙ В
УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ**

Гордєєва Марина Олександрівна48

**ПОВЕДІНКОВІ ТА ЕМОЦІЙНІ ОСОБЛИВОСТІ
ПРОЯВУ ЕМПАТІЇ В ОСІБ РІЗНОЇ СТАТІ**

Левчук Микола Юрійович51

**ПЕДАГОГІКА
PEDAGOGY**

**THE CONCEPT OF A DIGITAL UNIVERSITY: INNOVATIONS, RESOURCES AND
PROSPECTS**

Bobro Natalia54

**КІБЕРБЕЗПЕКА В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ
ЗАКЛАДІВ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

Губчик Вероніка Григорівна57

**ЦИФРОВІ ОСВІТНІ ЗАСТОСУНКИ
ДЛЯ ФОРМУВАННЯ В УЧНІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
ВМІННЯ СПІВПРАЦЮВАТИ В КОЛЕКТИВІ**

Карпенко Ольга Анатоліївна.....59

**PRZEMOC RÓWIEŚNICZA W PERSPEKTYWIE ZMIAN TRYBU NAUCZANIA
PODCZAS PANDEMII COVID-19**

Konopelko Justyna.....63

**АНАЛІЗ ОЧІКУВАНОГО ВПЛИВУ ВИКОРИСТАННЯ РІЗНИХ
ЗАСОБІВ ОБ'ЯЖЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ ВИБУХОВОЇ СИЛИ**

Костриця Ерік Володимирович72

SZKOŁA DOŚWIADCZANIA ŚWIATA

Kryńska Magdalena75

**ЕФЕКТИВНІ СТРАТЕГІЇ ПОДОЛАННЯ ЕМОЦІЙНОГО
ВИГОРАННЯ У ЗДОБУВАЧІВ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ**

Миронова Л.А., Григораш В.С., Ульянова В.О.82

**КОМПЕТЕНТНОСТІ З НЕЗНІМНОГО ПРОТЕЗУВАННЯ
НА ОСНОВІ РОЗБОРУ КЛІНІЧНИХ ВИПАДКІВ
ЯК ОЧІКУВАНИЙ РЕЗУЛЬТАТ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ**

Нелюба Ярослав Олексійович85

**ВИВЧЕННЯ ЛІТЕРАТУРИ ЯК ОДИН ІЗ ВАЖЛИВИХ ІНСТРУМЕНТІВ
ФОРМУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОЇ
В КОНТЕКСТІ СЬОГОДНІШНІХ РЕАЛІЙ УКРАЇНИ**

Нікуліна Вікторія Богданівна88

**SLOW EDUCATION IMPLEMENTATION PROJECT IN
THE DIDACTICS OF TECHNICAL SUBJECTS IN THE FIELD OF LOGISTICS**

Nowicka Joanna92

**ВИКОРИСТАННЯ ІНТЕРАКТИВНИХ ГОЛОСОВИХ ІНТЕРФЕЙСІВ У
НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ**

Романюк О.Н., Снігур А.В., Величко Н.П. 101

**ЗМІСТОВНО-ТЕХНОЛОГІЧНЕ НАПОВНЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ
ЦЕНТРІВ АКАДЕМІЧНОГО УСПІХУ В УНІВЕРСИТЕТАХ США:
АКАДЕМІЧНЕ КОНСУЛЬТУВАННЯ**

Цимбалюк Світлана Миколаївна 104

**СОЦІОЛОГІЯ
SOCIOLOGY**

**GLOBALIZATION IN THE CITY: IMPACT ON SPACE, CULTURE,
AND EVERYDAY LIFE. A CASE STUDY OF RZESZÓW
AS A CITY IN A PERIPHERAL REGION OF THE EUROPEAN UNION**

Bieś Krystian..... 107

**INWAZJA ROSJI W UKRAINĘ W POLSKIM
DISKURSIE POLITYCZNYM**

Jaskólski Jacek 114

**OBYWATELE UKRAINY NA POLSKIM RYNKU PRACY –
O WŁĄCZENIU DO POLSKIEGO SYSTEMU
UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH**

Zboralska Grażyna..... 123

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ГУМАНІТАРНИЙ КОРПУС

Випуск 55

У збірнику подано наукові матеріали за результатами
II Міжнародної науково-практичної конференції «Наука та
суспільство: міждисциплінарні підходи та новітні дослідження»
(31 січня 2025 р.).

*Друкується за оригінальними авторськими текстами.
Редакційна колегія не несе відповідальності за авторську редакцію
поданих матеріалів.*

Верстка та оригінал-макет Мохонько Віталій